

สะพานสายรุ้ง

ปีที่ 26 ฉบับที่ 3 ธันวาคม 2566

ให้การศึกษาต่อวงจิตของเด็ก

ในการจัดการศึกษาให้เด็กโดยทั่วไปจะเริ่มด้วยการดูว่าความรู้ที่ต้องการให้เด็กได้รับมีอะไรบ้าง แล้วแยกกระจายไปในหลักสูตรแต่ละระดับชั้น ให้ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้ก่อนจบการศึกษาจากโรงเรียน

การศึกษาวอลดอร์ฟไม่ได้เริ่มด้วยวิธีการเช่นนี้ แต่เริ่มจากการศึกษาธรรมชาติของเด็ก พัฒนาการในแต่ละช่วงวัยว่าเด็กเป็นอย่างไร จุดหลักของพัฒนาการอยู่ตรงไหนในวัยนั้น ๆ แล้วจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก

ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโตมากที่สุด เพราะเด็กกำลังเสริมสร้างร่างกายของตน พัฒนาการจึงเน้นหนักไปทางกาย พลังงานทั้งหลายจะเข้าไปในการเจริญเติบโต รักษาอุณหภูมิ ย่อยอาหาร หัดเดิน พูด ร้องเพลง ปีนป่าย การศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้จึงควรเป็นการเล่น (ที่ใช้ทั้งตัว ไม่ใช่แค่ปลายนิ้ว) การทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานบ้าน งานสวน ซึ่งต้องใช้ทักษะทางกาย มือไม้แขนขา ไม่ใช่การท่องจำหรือกระตุ้นความคิด การใช้ตรรกะ หรือทฤษฎีนามธรรม การเรียนรู้ในช่วงวัยนี้ควรเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปโดยไม่รู้ตัวหรือจากการเลียนแบบ

เด็กปฐมวัยยังเป็นหนึ่งเดียวกับโลกรอบตัว อิทธิพลภายนอกที่แวดล้อมจึงมีผลต่อเด็กสูงยิ่ง เด็กจะซึมซับรับทุกอย่างที่รับรู้ผ่าน sense ต่าง ๆ เข้ามาไว้ในตัว ผู้ที่อยู่แวดล้อมใกล้ชิดเด็กจึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นต้นแบบสำหรับเด็ก

ครั้นเข้า

วัยประถมเด็ก
เริ่ม ค่อย ๆ
แยกตัวออก
จาก โลก
ภา ย น อ ก
พัฒนาการของ
เด็กเริ่มหันเข้า
สู่ภายใน จุด

หลักคือการเติบโตพัฒนาด้านอารมณ์ความรู้สึก ในวัยนี้เราจึงเน้นการให้

การศึกษาดวงจิตของเด็ก ศิลปะจึงมีบทบาทอยู่ในทุกวิชา นอกจากจะปลูกจินตนาการความคิดสร้างสรรค์แล้ว ศิลปะยังช่วยปลูกเขาวาน์ปัญญา และพลังเจตจำนงให้ตื่นขึ้นด้วย การเรียนการสอนของวอลดอร์ฟมุ่งมเพาะพัฒนาดวงจิตให้เด็กเห็นความงามผ่านธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เรื่องราวของบุคคลที่ทรงคุณงามความดี

พัฒนาการทางอารมณ์-สังคมของเด็กก็มีความสำคัญพอ ๆ กับพัฒนาการทางสติปัญญาและกาย สุขภาวะทางอารมณ์ส่งผลต่อความสามารถในการเรียน และในทางกลับกันความสามารถในการเรียนก็มีผลต่อสุขภาวะทางอารมณ์ ทักษะทางสังคม-อารมณ์กระตุ้นให้เด็กสื่อสาร สัมพันธ์กับผู้อื่น แก้ไขความขัดแย้ง รับมือความท้าทาย ทักษะเหล่านี้ช่วยให้เด็กมีความมั่นใจในการไปถึงเป้าหมายและเผชิญปัญหา ซึ่งต้องใช้เวลาและการฝึกฝนเช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ เช่น การยืน เดิน พูด ฯลฯ

เมื่อถึงวัยรุ่น เด็กแยกตัวออกจากโลกภายนอกโดยสิ้นเชิงแล้ว ไม่รู้สึกว่าคุณเป็นส่วนหนึ่งของโลกภายนอกอีกต่อไป จึงเกิดความรู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้าง ความสัมพันธ์กับโลกเปลี่ยนไป มองโลกอย่างวิพากษ์วิจารณ์มากขึ้น เห็นโลกไม่เป็นมิตร และมีปฏิกิริยาต่อต้านออกมา พร้อมกันนั้นก็พยายามค้นหาอัตลักษณ์ของตนเอง มองหาภาพของตนเองในโลก มีความคิดเห็นของตนเอง ช่วงวัยนี้ความคิดของเด็กเริ่มตื่นขึ้น พัฒนาการจึงเน้นหนักไปในด้านนี้ การศึกษาวอลดอร์ฟกระตุ้นให้เด็กวัยนี้มองออกไปในโลกภายนอก ค้นหาความจริงในโลก ทำความเข้าใจกับโลก

โลกทัศน์ที่ลึกที่สุด
ของเด็กและควม
ไว้วางใจในโลกมี
รากฐานมาจากชีวิต
ช่วงปฐมวัย ขณะที่
ประสบการณ์ในช่วง
วัย 7-14 ปีจะเป็น
พื้นฐานของอารมณ์
ความรู้สึก และเด็กจะ
เกิดความตระหนักรู้ขึ้น
จากรากฐานที่วางไว้
ในช่วงวัย 14-21 ปี

วิชาต่าง ๆ ที่

เรียนในโรงเรียนคอมพิวเตอร์ จุดมุ่งหมายหลักไม่ใช่สอนเพียงเพื่อให้มีข้อมูล
ความรู้ในวิชานั้น ๆ แต่ที่สำคัญกว่าก็คือเพื่อให้วิชาเหล่านั้นเอื้อให้เกิดการ
พัฒนาพลังเจตจำนง ความรู้สึก และความคิดของเด็กตามความเหมาะสม
ของวัย การศึกษาไม่เพียงจะต้องให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโลกแก่เด็ก หาก
ยังต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโลกและมนุษย์ผู้อาศัยด้วย
การศึกษาจะต้องช่วยให้เด็กหาตำแหน่งแห่งที่ของตนในโลกได้เมื่อจบไป
แล้ว ทั้งในเชิงสังคมและวิชาชีพ

ความรู้เชิงเขาวนปญญาอย่างเดียวไม่ได้ให้อะไรแก่ชีวิตด้านในของ
เด็ก ไม่สามารถกระตุ้นความรู้สึกและพลังเจตจำนงได้ จึงขาดการพัฒนา

ที่รอบด้าน ด้วยเหตุนี้เอง การศึกษาวอลดอร์ฟจึงพัฒนาเด็กทั้ง 3 ด้าน โดยมีจุดหลักที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัย

โรงเรียนปญฺยไถย

199 ถนนสุขุมวิท 5 ซอย 32 แขวงอโงสิน เขตสายไหม กทม. 10220

โทร. 02 792 0670

E-mail: waldorfthai@hotmail.com

www.panyotai.com

www.facebook.com/Panyotai

ขอเชิญชมภาพกิจกรรมของเด็ก ๆ ได้จาก [facebook.com/Panyotai](https://www.facebook.com/Panyotai)

ติดตามข่าวสารในแวดวงมนุษยปรัชญาได้ทาง

[facebook.com/Anthroposophical.Group.Thailand](https://www.facebook.com/Anthroposophical.Group.Thailand)

และติดตามสาระของมนุษยปรัชญาได้จาก anthrothailand.wordpress.com